Velkommen til LinAlg

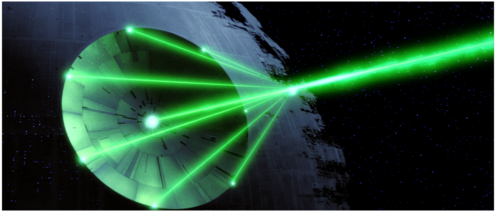

Velkommen til LinAlg

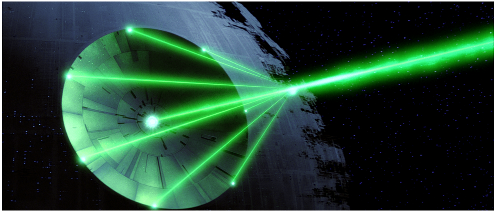

Nummer et værktøj til alle dine projekter!

Plan

Spørgsmål 1: Hvad er Lineær Algebra?

Spørgsmål 2: Hvad skal LinAlg bruges til?

Spørgsmål 1

Hvad er Lineær Algebra?

Spørgsmål 1

Hvad er Lineær Algebra?

En historie om kærlighed, ild og is... ♡

Spørgsmål 1

Hvad er Lineær Algebra?

Spørgsmål 1

Hvad er Lineær Algebra?

En historie om linearitet, skalar-multiplikation og sum ♡♡♡!

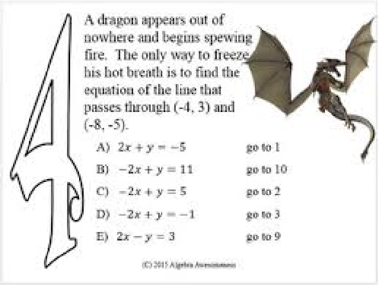

Vi starter med 4 begreber:

- vektor
- sum
- skalar-multiplikation
- linje

Vi starter med 4 begreber:

- vektor
- sum
- skalar-multiplikation
- linje

Det udvikles til et nyt koncept: et vektorrum.

Vektorrum

Definition: et $\mathbb{R}$-*vektorrum* er en triple $(V, +, \cdot)$ af en mængde V og to afbildninger $+ \colon V \times V \to V$ og $\cdot : \mathbb{R} \times V \to V$, der opfylder:

(A1) For alle $\boldsymbol{u}, \boldsymbol{v}, \boldsymbol{w} \in V$ er $(\boldsymbol{u} + \boldsymbol{v}) + \boldsymbol{w} = \boldsymbol{u} + (\boldsymbol{v} + \boldsymbol{w})$.

(A2) Der findes $\mathbf{0} \in V$, sådan at der for alle $\boldsymbol{u} \in V$ gælder $\boldsymbol{u} + \mathbf{0} = \boldsymbol{u} = \mathbf{0} + \boldsymbol{u}$.

(A3) For alle $\boldsymbol{u} \in V$ findes der $-\boldsymbol{u} \in V$, sådan at der gælder $\boldsymbol{u} + (-\boldsymbol{u}) = \mathbf{0} = (-\boldsymbol{u}) + \boldsymbol{u}$.

(A4) For alle $\boldsymbol{u}, \boldsymbol{v} \in V$ er $\boldsymbol{u} + \boldsymbol{v} = \boldsymbol{v} + \boldsymbol{u}$.

(V1) For alle $\boldsymbol{u} \in V$ og $a, b \in \mathbb{R}$ er $a \cdot (b \cdot \boldsymbol{u}) = (ab) \cdot \boldsymbol{u}$.

(V2) For alle $\boldsymbol{u}, \boldsymbol{v} \in V$ og $a \in \mathbb{R}$ er $a \cdot (\boldsymbol{u} + \boldsymbol{v}) = (a \cdot \boldsymbol{u}) + (a \cdot \boldsymbol{v})$.

(V3) For alle $\boldsymbol{u} \in V$ og $a, b \in \mathbb{R}$ er $(a + b) \cdot \boldsymbol{u} = (a \cdot \boldsymbol{u}) + (b \cdot \boldsymbol{u})$.

(V4) For alle $\boldsymbol{u} \in V$ er $1 \cdot \boldsymbol{u} = \boldsymbol{u}$.

Spørgsmål 1

Hvad er Lineær Algebra?

Spørgsmål 1

Hvad er Lineær Algebra?

Brugen af vektorrum, lineære afbildninger, matrixteori, egenvektorer, lineære systemer, osv.

Spørgsmål 2

Hvad skal LinAlg bruges til?

Spørgsmål 2

Hvad skal LinAlg bruges til?

- Fysik
- Kemi
- Biologi
- Internet og kunstig intelligens
- Meget mere!

Fysik: pendul eksempel

Fysik: pendul eksempel

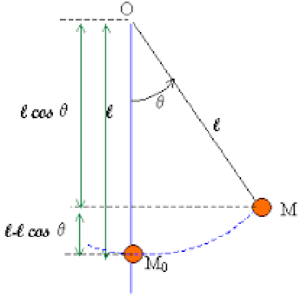

Det giver ligningen (efter nogle anstrengelser) for bevægelse af punktet M:

$$\theta'' + \frac{g}{\ell} \sin \theta = 0$$

Fysik: pendul eksempel

Ligningen

$$\theta'' + \frac{g}{\ell}\sin\theta = 0$$

er meget svært at løse, men bekomer, hvis $\sin\theta \simeq \theta$,

$$\theta'' + \frac{g}{\ell}\theta = 0.$$

Fysik: pendul eksempel

Ligningen

$$\theta'' + \frac{g}{\ell} \sin\theta = 0$$

er meget svært at løse, men bekomer, hvis $\sin\theta \simeq \theta$,

$$\theta'' + \frac{g}{\ell}\theta = 0.$$

Lad $V = \{\theta \,|\, \theta'' + \frac{g}{\ell}\theta = 0\}$. V er et vektorrum!

Fysik: pendul eksempel

Kemi: energi fra slik

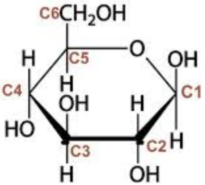

Man starter med

$$C_6H_{12}O_6 + O_2 \to CO_2 + H_2O,$$

og prøver at finde equilibrium med $a, b, x, y \in \mathbb{R}$

$$aC_6H_{12}O_6 + bO_2 \to xCO_2 + yH_2O.$$

Det giver: $C : 6a = x$, $H : 12a = 2y$ og $O : 6a + 2b = 2x + y$.

Kemi: energi fra slik

Fra linear systemet: $(S) = \begin{cases} 6a = x, \\ 12a = 2y, \\ 6a + 2b = 2x + y, \end{cases}$

vi har $x = y = b$ og $6a = x$, så hvis $a = 1$, equilibrium er

$$C_6H_{12}O_6 + 6O_2 \rightarrow 6CO_2 + 6H_2O.$$

Kemi: energi fra slik

Fra linear systemet: $(S) = \begin{cases} 6a = x, \\ 12a = 2y, \\ 6a + 2b = 2x + y, \end{cases}$

vi har $x = y = b$ og $6a = x$, så hvis $a = 1$, equilibrium er

$$C_6H_{12}O_6 + 6O_2 \to 6CO_2 + 6H_2O.$$

Lad $V = \{(a, b, x, y) \mid (S)\}$. V er et vektorrum!

Kemi: energi fra slik

Slik er også LinAlg?!

Biologi: farven på blomster

Fokus er nu: en blomst kan vær rose (dominerende, gen R) eller hvid (recessiv gen h). Vi starter med en rosehave med genotype $G_0 = (RR, Rh, hh)^t = (0, 1/2, 1/2)^t$. Hvor mange blomster med fænotype ***rose farve*** har vi efter krydet med en blomst af genotypen Rh?

Vi giver den ***Rh-matrix*** sandsynlighed:

$$\begin{array}{cc} \begin{array}{ccc} RR + Rh & Rh + Rh & hh + Rh \end{array} & \\ \begin{pmatrix} 1/2 & 1/4 & 0 \\ 1/2 & 1/2 & 1/2 \\ 0 & 1/4 & 1/2 \end{pmatrix} & \begin{array}{c} RR \\ Rh \\ hh \end{array} \end{array} \quad og\ M_{Rh} = \begin{pmatrix} 1/2 & 1/4 & 0 \\ 1/2 & 1/2 & 1/2 \\ 0 & 1/4 & 1/2 \end{pmatrix}$$

Biologi: farven på blomster

Hvis G_n er den genotype vektor for generation n, vi har

$$G_{n+1} = M_{Rh} G_n$$

For eksempel,

$$G_1 = M_{Rh} G_0 = \begin{pmatrix} 1/2 & 1/4 & 0 \\ 1/2 & 1/2 & 1/2 \\ 0 & 1/4 & 1/2 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 0 \\ 1/2 \\ 1/2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1/8 \\ 1/2 \\ 3/8 \end{pmatrix},$$

$$G_2 = M_{Rh} G_1 = \begin{pmatrix} 1/2 & 1/4 & 0 \\ 1/2 & 1/2 & 1/2 \\ 0 & 1/4 & 1/2 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1/8 \\ 1/2 \\ 3/8 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 3/16 \\ 8/16 \\ 5/16 \end{pmatrix} \ldots$$

Biologi: farven på blomster

Lad $V = \left\{ \begin{pmatrix} a \\ b \\ c \end{pmatrix} \mid a, b, c \in \mathbb{R} \right\}$. V er et vektorrum!

Biologi: farven på blomster

Du har ret, skat, der er også LinAlg!

Internet og Kunstig Intelligens

Vi tager en eksempel. Der er N websider, som hver kan indeholde links til andre sider. Det kræves at bestemme, hvilke sider der er de vigtigste. Lad os starte med en naturlig antagelse: jo flere links til denne side, jo større er dens vægt. Vi har denne formel:

$$p_i = \sum_{j=1}^{N} a_{ij} p_j$$

Denne formel kan læses som følger: vægten af den side i er lig med summen af produkterne af vægten på den side j med brøkdelen af links fra den side j til den side i.

Hvis vi skriver matricerne

$$p = \begin{pmatrix} p_1 \\ p_2 \\ \dots \\ p_N \end{pmatrix} \quad og \quad A = \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1N} \\ a_{21} & a_{22} & \dots & a_{2N} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ a_{N1} & a_{N2} & \dots & a_{NN} \end{pmatrix},$$

vi har med ***matrix product***:

$$p = Ap$$

Vi kalder denne løsning p en ***egenvektor*** for den ***egenværdi*** $\lambda = 1$ med hensyn til A.

Konklusion: for at bestemme, hvilken webside der er den vigtigste, prøver vi (vi=Google, Bing, osw.) at løse et lineært system med variabel vektor p. For at fået hurtigt resultat bruger vi algoritmer baseret på Perron–Frobenius teorem (med iteration). Og...

Lad $V = \{p \,|\, p = Ap\}$. V er et vektorrum!

LinAlg for ever.

Konklusion

Fysik, Kemi, Biologi, Internet og kunstig intelligens, men også økonomi, datalogi, statistik, matematik, osw.

Lineær algebra er en abstrakt konstruktion, der hjælper os med at forstå videnskab og verden.